

32003L0110

L 321/26

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

6.12.2003.

DIREKTIVA VIJEĆA 2003/110/EZ**od 25. studenoga 2003.****o pomoći u slučajevima tranzita u svrhu udaljavanja zračnim putem**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 63. stavak 3. točku (b),

uzimajući u obzir inicijativu Savezne Republike Njemačke,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,

budući da:

- (1) Uzajamna pomoć u svrhe prisilnog udaljenja uzima u obzir zajednički cilj, a riječ je o okončanju nezakonitog boravka državljana trećih zemalja protiv kojih je donesen nalog za prisilno udaljenje. Propisi koji obvezuju sve države članice dodatno pridonose pravnoj sigurnosti i standardiziranju postupaka.
- (2) Prisilno udaljenje zračnim putem dobiva sve veću važnost u svrhe okončanja nezakonitog boravka državljana trećih zemalja. Unatoč naporima država članica da se prednost daje korištenju izravnih letova, moglo bi biti potrebno, zbog ekonomskih razloga ili nepostojanja izravnih letova, korištenje zrakoplovnih veza preko tranzitnih zračnih luka drugih država članica.
- (3) Preporuka Vijeća od 22. prosinca 1995. o usklađenom djelovanju i suradnji pri izvršavanju mjera prisilnog udaljenja ⁽¹⁾ i odluka Izvršnog odbora od 21. travnja 1998. o suradnji između ugovornih stranaka pri obavljanju prisilnog udaljenja zračnim putem, (SCH/Com-ex (98) 10) ⁽²⁾ već spominje potrebu suradnje između država članica u području prisilnog udaljenja državljana trećih zemalja zračnim putem.
- (4) Suverenost država članica, posebno s obzirom na korištenje izravne sile prema državljanima trećih zemalja koji se odupiru prisilnom udaljenju, trebala bi ostati neokrnjena.
- (5) Konvencija od 14. rujna 1963. o kaznenim djelima i drugim djelima počinjenima u zrakoplovu (Konvencija iz Tokija), posebno s obzirom na ovlasti odgovornog pilota i pitanja odgovornosti, trebala bi ostati neizmijenjena.
- (6) Kad je riječ o obavješćivanju zrakoplovnih tvrtki o tome kako se izvode prisilna udaljenja s pratnjom i bez nje, navodi se Prilog 9. uz Konvenciju Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) od 7. prosinca 1944.

- (7) Države članice ovu Direktivu moraju primjenjivati uz puno poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, a posebno Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., izmijenjenu i dopunjenu Protokolom iz New Yorka od 31. siječnja 1967. i Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. U skladu s primjenjivim međunarodnim obvezama, tranzit zračnim putem ne bi smio biti zatražen niti odobren ako državljaninu treće države u trećoj državi (državi odredišta) ili u državi tranzita prijete neljudski ili ponižavajući postupak, mučenje ili smrtna kazna, ili bi njegov život ili sloboda bili izloženi opasnosti zbog njegove rase, vjere, državljanstva, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog uvjerenja.
- (8) Mjere potrebne za provedbu ove Direktive morale bi biti donesene u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽³⁾.
- (9) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o položaju Danske, u prilogu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovor o osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive, nije njome vezana niti ju je dužna primjenjivati. Budući da ova Direktiva nadograđuje Schengensku pravnu stečevinu, u skladu s odredbama glave IV. trećega dijela Ugovora o osnivanju Europske zajednice, u onoj mjeri u kojoj se to odnosi na državljane treće države koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za kratkotrajni boravak, primjenjive na državnom području neke države članice na temelju odredaba Schengenske pravne stečevine, Danska će, u skladu s člankom 5. spomenutog Protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće donese ovu Direktivu, odlučiti hoće li je primijeniti u svojem nacionalnom pravu.
- (10) U odnosu na Island i Norvešku, ova Direktiva predstavlja razvoj odredaba Schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma koji su 18. svibnja 1999. sklopili Vijeće Europske unije i Republika Island te Kraljevina Norveška o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju Schengenske pravne stečevine ⁽⁴⁾, u onoj mjeri u kojoj se to odnosi na državljane treće države koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za kratkotrajni boravak, primjenjive na državnom području neke države članice na temelju odredaba Schengenske pravne stečevine, koja pripada u područje iz članka 1. točke C Odluke Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim dogovorima za primjenu tog Sporazuma ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ SL C 5, 10.1.1996., str. 3.

⁽²⁾ SL L 239, 22.9.2000., str. 193.

⁽³⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

⁽⁴⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

⁽⁵⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 31.

- (11) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o položaju Ujedinjene Kraljevine i Irske, u prilogu uz Ugovor o osnivanju Europske zajednice, te dvije države ne sudjeluju u donošenju ove Direktive pa, zbog toga, u skladu s člankom 4. spomenutog Protokola, nisu njome vezane niti su je obvezne primjenjivati.
- (12) Ova Direktiva predstavlja akt koji je nadogradnja Schengenske pravne stečevine ili je na drugi način s njome povezan, u smislu članka 3. stavka 1. Pristupnog akta iz 2003.,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Svrha ove Direktive jest utvrditi mjere za pomoć između nadležnih tijela u zračnim lukama države članice tranzita s obzirom na prisilna udaljenja zrakom s pratljom ili bez nje.

Članak 2.

Za potrebe ove Direktive:

- (a) „državljanin treće države” znači svaku osobu koja nije državljanin države članice Europske unije, Republike Islanda ili Kraljevine Norveške;
- (b) „država članica podnositeljica zahtjeva” znači državu članicu koja izvršava nalog o prisilnom udaljenju državljana treće države i zahtijeva tranzit preko tranzitne zračne luke druge države članice;
- (c) „država članica kojoj je podnesen zahtjev” ili „država članica tranzita” znači državu članicu preko čije tranzitne zračne luke mora biti obavljen tranzit;
- (d) „pratlja” znači sve osobe iz države članice moliteljice odgovorne za praćenje državljana treće države, uključujući osobe zadužene za liječničku njegu i tumače;
- (e) „tranzit zračnim putem” znači prolaz državljana treće države i, ako je potrebno, pratlje, preko područja zračne luke zamoljene države članice u svrhe prisilnog udaljenja zračnim putem.

Članak 3.

1. Država članica koja želi obaviti prisilno udaljenje državljana treće države zračnim putem razmotrit će je li moguće korištenje izravnog leta prema državi odredišta.

2. Ako država članica koja želi obaviti prisilno udaljenje državljana treće države ne može, zbog razumnih praktičnih okolnosti, koristiti izravni let do države odredišta, ona može zatražiti tranzit zračnim putem preko druge države članice. Zahtjev za tranzit zračnim putem, u načelu, ne podnosi se ako mjera udaljenja podrazumijeva promjenu zračne luke na državnom području države članice kojoj je podnesen zahtjev.

3. Ne dovodeći u pitanje obveze iz članka 8., država članica kojoj je podnesen zahtjev može odbiti tranzit zračnim putem ako:

- (a) je državljanin treće države, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom u državi članici kojoj je podnesen zahtjev,

optužen za počinjenje kaznenih djela ili je protiv njega izdan uhiđbeni nalog u svrhe izdržavanja kazne;

- (b) tranzit preko drugih država ili prihvata u državi odredišta nije moguć;
- (c) mjera prisilnog udaljenja podrazumijeva promjenu zračne luke na državnom području države članice kojoj je podnesen zahtjev;
- (d) zatražena pomoć nije moguća u određenom trenutku zbog praktičnih razloga; ili
- (e) državljanin treće države predstavljat će prijetnju za pravni poredak, javnu sigurnost, zdravlje ljudi ili za međunarodne odnose države članice kojoj je podnesen zahtjev.

4. U slučaju iz stavka 3. točke (d), država članica kojoj je podnesen zahtjev što je moguće prije obavješćuje državu članicu podnositeljicu zahtjeva o datumu, što bliže prvotno zatraženom datumu, kada može biti pružena pomoć za tranzit zračnim putem, ako su ispunjeni drugi uvjeti.

5. Dozvole za tranzit zračnim putem koje su već izdane država članica kojoj je podnesen zahtjev može povući ako se naknadno pojave okolnosti iz stavka 3. koje opravdavaju odbijanje tranzita.

6. Država članica kojoj je podnesen zahtjev odmah obavješćuje državu članicu podnositeljicu zahtjeva o odbijanju ili povlačenju dozvole za tranzit zračnim putem, u skladu sa stavcima 3. ili 5. ili o bilo kojem drugom razlogu zbog kojega tranzit nije moguć te obrazlaže odluku.

Članak 4.

1. Zahtjev za tranzit zračnim putem s pratljom ili bez pratlje te mjere pomoći povezane s njime, prema odredbama članka 5. stavka 1., država članica podnositeljica zahtjeva podnosi u pisanom obliku. Zahtjev mora biti upućen državi članici kojoj je podnesen zahtjev što ranije, a u svakome slučaju najkasnije dva dana prije tranzita. Ovaj se vremenski rok može skratiti u posebno žurnim i opravdanim slučajevima.

2. Država članica kojoj je podnesen zahtjev državu članicu podnositeljicu zahtjeva obavješćuje o svojoj odluci u roku od dva dana. Ovaj se rok može produžiti u opravdanim slučajevima najviše za 48 sati. Tranzit zračnim putem ne započinje bez pristanka države članice kojoj je podnesen zahtjev.

Ako država članica kojoj je podnesen zahtjev nije dostavila odgovor u roku iz prvog podstavka, postupak tranzita može započeti na temelju obavijesti koju šalje država članica podnositeljica zahtjeva.

Države članice mogu, na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili dogovora, utvrditi da postupak tranzita može započeti na temelju obavijesti koju šalje država članica podnositeljica zahtjeva.

Države članice obavješćuju Komisiju o sporazumima ili dogovorima iz trećeg podstavka. Komisija Vijeću redovito podnosi izvješće o takvim sporazumima ili dogovorima.

3. U svrhe rješavanja zahtjeva iz stavka 1., državi članici kojoj se podnosi zahtjev šalju se informacije na propisanom obrascu za traženje i dopuštanje tranzita zračnim putem iz Priloga.

Mjere potrebne za ažuriranje i prilagodbu zahtjeva za tranzit, na način utvrđen u Prilogu, i načini njegova slanja, obavljaju se u skladu s postupkom iz članka 9. stavka 2.

4. S obzirom na bilo kakav zahtjev za tranzit, država članica podnositeljica zahtjeva državi članici kojoj se podnosi zahtjev pruža pojedinosti na način propisan u Prilogu.

5. Svaka država članica određuje središnje tijelo kojem se šalju zahtjevi u skladu sa stavkom 1.

Središnja tijela određuju točke za kontakt u svim relevantnim tranzitnim zračnim lukama, koje mogu biti kontaktirane tijekom postupka tranzita.

Članak 5.

1. Država članica podnositeljica zahtjeva čini sve što je potrebno kako bi osigurala da tranzitni postupak traje što kraće.

Tranzitni postupak traje najdulje 24 sata.

2. Država članica kojoj se podnosi zahtjev, nakon uzajamnog savjetovanja s državom članicom podnositeljicom zahtjeva, u okviru raspoloživih sredstava i u skladu s relevantnim međunarodnim standardima, pruža sve potrebne mjere pomoći od slijetanja i otvaranja vrata zrakoplova do stvarnog odlaska državljanina treće države. Unatoč tome, uzajamno savjetovanje nije potrebno u slučajevima iz točke (b).

Ona posebno poduzima sljedeće mjere pomoći:

- (a) doček državljanina treće države u zrakoplovu i pratnja na području tranzitne zračne luke, posebno do njegova sljedećeg leta;
- (b) pružanje žurne liječničke pomoći državljaninu treće države i, ako je potrebno, njegovoj pratnji;
- (c) osiguravanje hrane i pića državljaninu treće države i, ako je potrebno, njegovoj pratnji;
- (d) primanje, čuvanje i slanje putnih isprava, posebno u slučaju prisilnog udaljenja bez pratnje;
- (e) u slučajevima prisilnog udaljenja bez pratnje, obavješćivanje države članice podnositeljice zahtjeva o mjestu i vremenu odlaska državljanina treće države s državnog područja države članice o kojoj je riječ;
- (f) obavješćivanje države članice podnositeljice zahtjeva o bilo kakvim ozbiljnim incidentima koji su se dogodili tijekom tranzita državljanina treće države.

3. Država članica kojoj se podnosi zahtjev može, u skladu sa svojim nacionalnim pravom:

- (a) smjestiti državljane treće države na sigurno mjesto;

- (b) koristiti zakonita sredstva za sprečavanje ili okončanje bilo kakvog pokušaja državljanina treće države da se usprotivi tranzitu.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 1., u slučajevima u kojima dovršetak postupka tranzita ne može biti osiguran, unatoč pomoći pruženoj u skladu sa stavcima 1. i 2., država članica kojoj se podnosi zahtjev može, na zahtjev države članice podnositeljice i nakon savjetovanja s njom, poduzeti sve potrebne mjere pomoći kako bi se nastavio postupak tranzita.

U takvim slučajevima rok iz stavka 1. može biti produljen najviše za 48 sati.

5. Nadležna tijela države članice kojoj je podnesen zahtjev, odgovorna za poduzimanje mjera, odlučuju o prirodi i opsegu pomoći koja se pruža u skladu s odredbama stavaka 2., 3. i 4.

6. Troškove usluga pruženih u skladu sa stavkom 2. točkama (b) i (c) podmiruje država članica podnositeljica zahtjeva.

Preostale troškove također podmiruje država članica podnositeljica zahtjeva pod uvjetom da su stvarni i da se njihov iznos može utvrditi.

Države članice pružaju odgovarajuće informacije o kriterijima utvrđivanja troškova iz drugog podstavka.

Članak 6.

1. Država članica podnositeljica zahtjeva obvezuje se odmah ponovno prihvatiti državljanina treće države ako:

- (a) je tranzit zračnim putem odbijen ili je dozvola za tranzit povučena u skladu s člankom 3. stavcima 3. i 5.;
- (b) je državljanin treće države tijekom tranzita ušao u državu članicu kojoj je podnesen zahtjev bez dozvole;
- (c) nije uspjelo prisilno udaljenje državljanina treće države u drugu tranzitnu državu ili u državu odredišta, ili ukrcavanje na sljedeći let; ili
- (d) tranzit zračnim putem nije moguć zbog nekog drugog razloga.

2. Država članica kojoj je podnesen zahtjev pomaže pri ponovnom prijehu državljanina treće države u državu članicu podnositeljici zahtjeva u slučajevima iz stavka 1. Država članica podnositeljica zahtjeva podmiruje troškove nastale tijekom povratka državljanina treće države.

Članak 7.

1. Pri obavljanju postupka tranzita, ovlasti osoba u pratnji ograničene su na samoobranu. Nadalje, u slučaju odsutnosti snaga za održavanje reda tranzitne države članice, ili u svrhe pružanja potpore snagama za održavanje reda, osobe u pratnji mogu razumno i razmjerno postupati kao odgovor na neposrednu i ozbiljnu opasnost te kako bi državljanina treće države spriječile da pobjegne, da ozlijedi sebe ili treću osobu ili da ošteti imovinu.

U svakom slučaju, osobe u pratnji moraju poštivati zakonodavstvo države članice kojoj je podnesen zahtjev.

2. Osobe u pratnji tijekom tranzita zračnim putem ne nose oružje i obučene su u civilnu odjeću. Na zahtjev države članice kojoj je podnesen zahtjev, predaju sredstva za identifikaciju, uključujući i dozvolu za tranzit koju izdaje tranzitna država članica ili, ako je primjenjivo, obavijest iz članka 4. stavka 2.

Članak 8.

Ova Direktiva ne dovodi u pitanje obveze koje proistječu iz Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., izmijenjene i dopunjene Protokolom iz New Yorka od 31. siječnja 1967., iz međunarodnih konvencija o ljudskim pravima i temeljnim slobodama te međunarodnih konvencija o izručenju.

Članak 9.

1. Komisiji u radu pomaže odbor.
2. Pri pozivanju na odredbe ovog stavka, primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ.

Razdoblje utvrđeno u članku 5. stavku 6. Odluke 1999/468/EZ iznosi mjesec dana.

3. Odbor donosi svoj poslovnik.

Članak 10.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za poštivanje odredaba ove Direktive najkasnije do 6. prosinca 2005. i o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Pri donošenju tih mjera, države članice pozivaju se na ovu Direktivu ili takve mjere prati uputa na ovu Direktivu prigodom njihove službene objave. Načine takva pozivanja propisuju države članice.

2. Države članice Komisiju obavješćuju o najvažnijim odredbama nacionalnog prava koje donose u području pokrivenom ovom Direktivom.

Članak 11.

Ukida se Odluka Izvršnog odbora od 21. travnja 1998. o suradnji između ugovornih stranaka pri prisilnom udaljenju stranih državljana zračnim putem (SCH/Com-ex (98)10).

Članak 12.

Ova Direktiva stupa na snagu na dan njezine objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 13.

Ova se Direktiva šalje državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. studenoga 2003.

Za Vijeće
Predsjednik
G. TREMONTI

PRILOG

- I. Zahtjev za tranzit u svrhe prisilnog udaljenja zračnim putem
(u skladu s člankom 4. Direktive Vijeća 2003/110/EZ od 25. studenoga 2003. o pomoći u slučajevima tranzita u svrhu udaljavanja zračnim putem
(SL L 321, 6.12.2003., str. 26.).

(Jedinica koja podnosi zahtjev) Tijelo: Adresa: 	Mjesto/Datum Telefon/Faks/e-mail: Ime službenika: Potpis:
--	---

(Jedinica kojoj je podnesen zahtjev) Tijelo: Adresa:

Opće informacije o državljaninu treće države na kojega se odnosi zahtjev za tranzit

Zahtjev br.	Prezime	Ime	m/ž	Datum rođenja	Mjesto rođenja	Državljanstvo	Putna isprava Br./vrsta/ vrijedi do	Broj vize koju je izdala treća država (ako je potrebno)
1								
2								

Podaci o letu

Broj leta	Iz	Datum polaska	Vrijeme	Prema	Datum dolaska	Vrijeme

Posebne informacije

Ima li državljanin treće države pratnju?	☐ da ☐ ne	Imena i dužnosti: _____ _____ _____
Preporučuje li se policijska pratnja u zračnoj luci?	☐ da ☐ ne	
Je li potrebna liječnička njega?	☐ da ☐ ne	Ako je odgovor „da”, navedite: _____ _____ _____
Zarazne bolesti koje je moguće utvrditi? (*)	☐ da ☐ ne	Ako je odgovor „da”, navedite: _____ _____ _____
Prethodni neuspješni pokušaju prisilnog udaljenja?	☐ da ☐ ne	Ako je odgovor „da”, navedite razloge: _____ _____ _____

Dodatni komentari

Napomena: U trenutku podnošenja zahtjeva, nisu bili poznati nikakvi razlozi za odbijanje u skladu s odredbama članka 3. stavaka 3. i 5. Direktive 2003/110/EZ.

Odluka jedinice kojoj je podnesen zahtjev

Tranzit je odobren.	☐
Tranzit nije odobren.	☐
Razlozi:	_____ _____
_____ (Ime/potpis/datum)	

(*) Ova informacija pruža se u skladu s primjenjivim nacionalnim ili međunarodnim pravom.